

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 96/15
Люксембург, 9 септември 2015 г.

Решение по дело C-160/14
João Filipe Ferreira da Silva e Brito и др./Estado português

Португалската държава трябва да изплати обезщетение на служителите на Air Atlantis, бивш филиал на TAP

Португалският Върховен съд е бил длъжен да сезира Съда с преюдициално запитване относно понятието „прехвърляне на стопанска дейност“

Директива на Съюза¹ предвижда, че под „прехвърляне“ следва да се разбира прехвърляне на стопански субект, който запазва своята идентичност с цел извършване на стопанска дейност, независимо от това дали дейността е основна или спомагателна. Директивата се прилага към всички прехвърляния на предприятия, стопански дейности или обособени части от предприятия или стопански дейности на друг работодател в резултат на договорно прехвърляне или сливане. Съгласно Директивата правата и задълженията на прехвърлителя във връзка със съществуващите към датата на прехвърлянето трудови договори или трудови правоотношения се прехвърлят на приобретателя по силата на прехвърлителната сделка.

През февруари 1993 г. Air Atlantis SA (наричано по-нататък „AIA“), дружество, основано през 1985 г. и осъществяващо дейност в сектора на чартърните полети, е прекратено. Във връзка с това г-н Ferreira da Silva e Brito и други 96 лица са уволнени колективно. Считано от май 1993 г. TAP, основен акционер в AIA, започва да извършва част от договорените от AIA полети за периода от 1 май до 31 октомври 1993 г. TAP извършва и част от чартърните полети — пазар, на който дотогава тя не е осъществявала дейност, тъй като става въпрос за традиционни маршрути, обслужвани преди това от AIA. За целта TAP използва част от оборудването, използвано от AIA при неговата дейност, по-специално четири самолета. TAP поема и задължението за плащане на вноските по лизинговите договори за тези самолети и използва офис-оборудването на AIA в помещенията му в Лисабон и Фаро (Португалия), както и други материални активи. Освен това TAP назначава някои от бившите служители на AIA.

Г-н Ferreira da Silva e Brito и други 96 служители предявяват иск срещу колективното уволнение пред Tribunal de trabalho de Lisboa (Съд по трудови спорове, Лисабон). Те искат да бъдат възстановени на работа в TAP и да им бъдат изплатени трудовите възнаграждения. Tribunal de trabalho de Lisboa приема, че е било осъществено прехвърляне на стопанска дейност и постановява възстановяването на работа на ищите в главното производство в съответните категории, както и плащане на обезщетения. Сезиран с въззивна жалба Tribunal da Relação de Lisboa (Апелативен съд, Лисабон) отменя решението, постановено в първоинстанционното производство. При това положение служителите подават касационна жалба пред Supremo Tribunal de Justiça (Португалски върховен съд), който с решение от 2009 г. постановява, че колективното уволнение не е незаконно. Този съд посочва, че не е достатъчно търговската дейност да е „просто продължена“, за да може да се констатира прехвърляне на стопанска дейност, а е необходимо и да се запази и идентичността ѝ. Някои от служителите искат Supremo Tribunal de Justiça да сезира Съда с

¹ Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 20).

преюдициално запитване, но Португалският върховен съд приема, че не са налице никакви тълкувателни съмнения относно правото на Съюза, налагащи отправянето на преюдициално запитване.

При това положение служителите предявяват иск пред Varas Cíveis de Lisboa (първоинстанционен съд на Лисабон) за извъндоговорна отговорност срещу Португалската държава, като искат държавата да бъде осъдена да поправи някои причинени имуществени вреди. Те изтъкват, че решението на Supremo Tribunal de Justiça е явно незаконосъобразно, тъй като (i) се основава на неправилно тълкуване на понятието за прехвърляне на стопанска дейност по смисъла на Директивата и, че (ii) Supremo Tribunal de Justiça не е изпълнил задължението си да отправи до Съда запитване относно тълкуването на правото на Съюза. Varas Cíveis de Lisboa искат от Съда да установи (i) дали понятието „прехвърляне на стопанска дейност“ съгласно Директивата обхваща положението, в което се намират служителите на AIA (ii) дали Supremo Tribunal de Justiça е бил длъжен да отправи преюдициално запитване до Съда относно тълкуването на това понятие и (iii) дали португалското законодателство противоречи на правото на Съюза поради това, че изисква предварителна отмяна на вредоносното решение като основание на иска за обезщетение срещу държавата.

С днешното си решение **Съдът обявява, че понятието „прехвърляне на стопанска дейност“ съгласно Директивата обхваща разглежданото положение.**

Съдът припомня, че в положение, което се отнася до сектора на въздухоплаването, **прехвърлянето на активи трябва да се разглежда като съществен елемент за преценката на наличието на „прехвърляне на стопанска дейност“ по смисъла на Директивата;** освен това той подчертава, че **TAP е встъпило в правата на AIA по отношение на договорите за лизинг на самолети, които действително е използвало, като това указва на поемане на активи, необходими за продължаването на дейността, упражнявана преди това от AIA.** Съдът посочва също, че са поети и известен брой други активи. Той допълва, че **функционалната връзка на взаимозависимост и допълване между различните фактори е същественият елемент, за да се направи извод за запазване на идентичността на прехвърления субект.** Всъщност запазването на тази функционална връзка позволява на приобретателя да използва последните дори ако след прехвърлянето те са включени в различна, нова организационна структура, за да извършва еднаква или аналогична икономическа дейност.

Съдът постановява също, че за да избегне риска от неправилно тълкуване на правото на Съюза (44), Supremo Tribunal de Justiça е бил длъжен да го сезира с преюдициално запитване във връзка с тълкуването на понятието „прехвърляне на стопанска дейност“ по смисъла на Директивата. Действително Съдът приема, че (i) става въпрос за юрисдикция, чиито актове съгласно вътрешното право не подлежат на обжалване по съдебен ред и (ii) са налице разминаващи се съдебни решения на по-долните съдебни инстанции по отношение на тълкуването на това понятие, както и чести затруднения в тълкуването на това понятие в различните държави членки.

На последно място Съдът приема, че **правото на Съюза не допуска национална правна уредба, която по подобие на португалското законодателство, налага като предварително условие за ангажиране на отговорността на държавата отмяната на вредоносното решение, когато тази отмяна на практика е изключена.** Съдът подчертава, че подобно правило в националното право може да затрудни прекомерно получаването на обезщетение за вредите, причинени поради нарушение на правото на Съюза, тъй като хипотезите, в които решения на Supremo Tribunal de Justiça биха подлежали на преразглеждане, са изключително ограничени.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда.

Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106